

УНИВЕРЗИТЕТ У ИСТОЧНОМ САРАЈЕВУ

ПРАВИЛНИК
О ЗАШТИТИ ОД ПОЖАРА
НА УНИВЕРЗИТЕТУ У ИСТОЧНОМ САРАЈЕВУ

Источно Сарајево, јули 2023. године

На основу члана 51. став 1. тачка 17) Закона о високом образовању („Службени гласник Републике Српске“, број: 67/20) и члана 29. тачка 8. Статута Универзитета у Источном Сарајеву, у вези са чланом 38. став 1. Закона о заштити од пожара („Службени гласник Републике Српске“, број 94/19) Управни одбор Универзитета у Источном Сарајеву на 27. сједници одржаној дана 14.07.2023. године, донио је:

ПРАВИЛНИК о заштити од пожара на Универзитету у Источном Сарајеву

I ОПШТЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

(Предмет регулисања)

Правилником о заштити од пожара на Универзитету у Источном Сарајеву (у даљем тексту: Правилник) утврђују се организација, потребне мјере и радње у вези са спровођењем и унапређењем заштите од пожара на Универзитету у Источном Сарајеву (у даљем тексту: Универзитет).

Члан 2.

(Заштита од пожара)

(1) Заштита од пожара обухвата скуп мјера и радњи управне, организационе, материјално-техничке, образовне и пропагандне природе, које се предузимају ради спречавања избијања и ширења пожара, његовог откривања и гашења, те спасавања људи, имовине и животне средине угрожених пожаром.

(2) Заштита од пожара организује се и спроводи у свим мјестима и на свим објектима и просторијама Универзитета, који су изложени опасностима од избијања и ширења пожара.

Члан 3.

(Област примјене)

Одредбе овог правилника се примјењују у односу на све радне и помоћне просторије Универзитета, укључујући и радне и помоћне просторије које је Универзитет дао по било ком основу на коришћење другим правним лицима, као и на све објекте и просторије другог власника, уколико се у њима обавља дјелатност Универзитета.

Члан 4.

(Лица задужена за организацију и спровођење мјера заштите од пожара)

(1) Одредбе овог правилника обавезују све запослене на Универзитету.

(2) За континуирано спровођење мјера утврђених овим правилником и посебним прописима који регулишу област заштите од пожара задужен је радник распоређен на послове стручни сарадник за послове заштите на раду и противпожарне заштите, а који непосредно организује и спроводи превентивне мјере заштите од пожара на Универзитету.

(3) Рјешењем декана / директора чланице Универзитета на истима се именују лица која су задужена да организују и спроводе превентивне мјере заштите од пожара.

(4) Рад лица којима је повјерено спровођење мјера заштите од пожара по чланицама Универзитета координира стручни сарадник за послове заштите на раду и противпожарне заштите.

(6) Сви запослени на Универзитету морају својим радом и дјеловањем поштовати правила из домена заштите од пожара, и одредбе овог правилника.

(7) Непридржавање одредби овог правилника представља повреду радне дисциплине, али и уговорених обавеза по другом основу.

Члан 5.

(Сарадња у области примјене)

У извршавању обавеза из члана 1. овог правилника Универзитет остварује сарадњу са овлашћеним привредним друштвима и другим правним лицима које су стручно оспособљене и регистроване за вршење дјелатности заштите од пожара.

Члан 6.

Правилником се утврђују и регулишу:

- 1) мјере заштите од пожара,
- 2) задаци и одговорност руководних и одговорних радника у спровођењу заштите од пожара,
- 3) задаци, обавезе и одговорности лица задуженог за спровођење мјера из области заштите од пожара,
- 4) унутрашња контрола и дисциплинска одговорност,
- 5) обука и провјера знања из заштите од пожара свих радника Универзитета,
- 6) план заштите од пожара,
- 7) средства и опрема за гашење пожара,
- 8) евакуација и спашавање људи у случају пожара, и
- 9) дојава пожара и поступак у случају избијања пожара и након гашења пожара.

II МЈЕРЕ ЗАШТИТЕ ОД ПОЖАРА

Члан 7.

(Мјере заштите од пожара)

Мјере заштите од пожара, у смислу овог правилника, су:

- 1) избор локације и дислокације објекта, као и избор материјала, уређаја, инсталација и конструкција којима се спречава пожар или могућност избијања пожара и ширење пожара своди на најмању мјеру,
- 2) изградња прилазних путева и пролаза,
- 3) обезбеђење потребних количина воде и других средстава за гашење пожара,
- 4) избор и одржавање технолошких процеса и уређаја којима се обезбеђује сигурност од пожара,
- 5) забрана употребе отворене ватре и других извора паљења у објектима и просторијама у којима би због тога могло доћи до пожара,
- 6) начин спасавања људи и имовине,
- 7) постављање уређаја за гашење пожара и спречавање његовог ширења и других уређаја за контролу безbjедног обављања процеса рада, и

8) одржавање и контрола исправности уређаја и инсталација чија неисправност може утицати на настанак и ширење пожара.

Члан 8.

(Организовање заштите од пожара)

(1) Организовање и спровођење заштите од пожара врши се на основу Закона о заштити од пожара и правила заштите од пожара прописана овим правилником, Плана заштите од пожара и Плана евакуације.

(2) Чланице Универзитета које су Рјешењем Министраства унутрашњих послова Републике Српске разврстане у категорију II степена ризика угрожености од пожара обавезне су поступати у складу са Планом заштите од пожара, Планом евакуације и овим правилником.

(3) Чланице Универзитета које су Рјешењем Министраства унутрашњих послова Републике Српске разврстане у категорију III степена ризика угрожености од пожара обавезне су имати План евакуације и поступати у складу са овим правилником.

(4) План евакуације усваја Управни одбор Универзитета на приједлог чланице Универзитета на коју се односи.

(5) План заштите од пожара усваја Управни одбор Универзитета на приједлог чланице Универзитета на коју се односи.

Члан 9.

(План заштите од пожара)

(1) У Плану заштите од пожара утврђује се нарочито: процјена угрожености од пожара, организација заштите од пожара, начин употребе средстава за гашење пожара, систем обавјештавања, поступак у случају пожара, техничка опрема, начин снабдијевања водом, путеви, пролази и прилази, садејство са ватрогасним јединицама, као и друге мјере потребне за успјешно функционисање и унапређивање заштите од пожара и спровођења надзора над извршавањем мјера заштите од пожара.

(2) Методологија за израду планова за заштиту од пожара, у складу са одредбама става 1. овог члана, утврђује се одлуком коју доноси Влада.

(3) План евакуације садржи упутство за поступање у случају пожара, истакнуто на видљивом мјесту.

Члан 10.

(Прилазни путеви)

(1) Прилазни путеви до објекта морају стално бити слободни и оспособљени за несметан прилаз ватрогасних возила, опреме и средстава за гашење пожара.

(2) Под прилазним путевима у смислу става 1. овог члана подразумијевају се и улази, излази, ходници, стубишта и врата која служе за улаз и излаз из објекта и просторија.

(3) Прилазним путевима из става 2. овог члана сматрају се и путеви за евакуацију у случају избијања пожара или неког другог изненадног догађаја који може угрозити живот људи и имовину.

Члан 11.

(Инсталације)

(1) Електричне, вентилационе, гасне, топловодне, громобранске и друге инсталације и уређаје, као и димоводи морају се поставити односно изводити, користити и одржавати према прописаним техничким нормативима и обавезним стандардима, као и упутствима произвођача о чему мора постојати документација.

(2) Инсталације и уређаји из претходног става, као и димоводи ложишта могу се употребљавати само ако су исправна и ако су правилно постављена.

(3) Универзитет је дужан да држи у приправности исправне уређаје, алат и опрему за гашење пожара на мјестима која су лако приступачна (подест, ходник, тријем и сл.).

Члан 12.

(Испитивање апаратца за почетно гашење пожара)

(1) Корисници ручних и превозних апаратца за гашење почетног пожара обавезни су да обезбиједе редовно испитивање апаратца према упутству производника, односно стандардима, а најмање једном у 6 мјесеци.

(2) Испитивање апаратца из става 1. овог члана, који се налазе у употреби, може вршити привредно друштво и друго правно лице и предузетник, који су регистровани за ту дјелатност.

(3) О извршеним испитивањима и прегледима води се евиденција, која садржи идентификациони број апаратца, име радника који врши испитивање и датум испитивања.

Члан 13.

(Пећи, штедњаци и гријалице)

(1) Направе за ложење ватре, те уређаји за гријање (пећи, штедњаци, гријалице), ако се користе у пословном простору, морају бити постављени на подлогу од ватросталног материјала, те на простору где нема потенцијалне опасности да се загријавањем околних предмета изазове пожар.

(2) Све направе и уређаји из става 1. овог члана, након завршетка радног времена морају се очистити и искључити из извора енергије.

Члан 14.

(Мјере заштите од пожара)

У просторијама Универзитета морају се примјењивати следеће мјере заштите од пожара:

1) просторије Универзитета морају бити снабдјевене апаратима за гашење пожара, хидрантима те апаратима за детекцију пожара и исти се морају одржавати у исправном стању, редовно сервисирати, намјенски користити;

2) ходници се морају одржавати слободни да би у сваком моменту пролаз људи био несметан;

3) забрањено је уношење лакозапаљивог материјала;

4) чишћење подова и других предмета не смије се вршити лако запаљивим течностима (бензин, разређивач и сл.), већ само водом и прикладним незапаљивим препаратима;

5) забрањено је одбацање горућих опушака цигарета или шибица, као и других упаљивих предмета у корпе за смеће или папир;

6) забрањена је употреба решоа и сличних кухала, осим у просторији која је за то одређена;

7) након завршетка радног времена обезбиједити изношење отпадног материјала и смећа из просторија, као и искључивање струје.

III ЗАДАЦИ И ОДГОВОРНОСТИ РУКОВОДНИХ И ОДГОВОРНИХ РАДНИКА У СПРОВОЂЕЊУ ЗАШТИТЕ ОД ПОЖАРА

Члан 15.

(Надлежности Управног одбора)

Управни одбор у области заштите од пожара врши сљедеће послове:

1) доноси Правилник о заштити од пожара,

2) доноси План заштите од пожара,

3) доноси План евакуације,

4) доноси одлуке о обезбеђењу финансијских средстава за спровођење и унапријеђивање заштите од пожара ,

5) врши и друге задатке од интереса за унапријеђивање и побољшање заштите од пожара.

Члан 16.

(Надлежности Ректора)

Ректор Универзитета у области заштите од пожара има сљедеће задатке и одговорности:

1) стара се о благовременом доношењу Планова о заштити од пожара правила заштите од пожара, као и других аката у овој области;

2) стара се о благовременој и прописаној набавци средстава и опреме за гашење пожара и њиховој редовној контроли;

3) прати и процењује стање заштите од пожара, води прописане евиденције и документацију и припрема извештаје и приједлоге за отклањање опасности од избијања пожара;

4) у сарадњи са другим службама, припрема мјере заштите од пожара, приједлог финансијског дијела годишњег плана набавке опреме и средстава за гашење пожара, образовање радника, и др;

5) упозорава одговорног руководиоца на потребу забране кориштења уређаја, машина и инсталација и просторија док се не отклони непосредна опасност од пожара и експлозије;

6) одређује да се уклоне разни предмети, уређаји и инсталације које представљају препреку за ефикасно гашење пожара кад је њихово држање и одлагање на одређеним мјестима забрањено;

7) организује обуку и провјеру знања радника из заштите од пожара;

8) разматра извештаје инспекцијских органа и организује спровођење њихових

рјешења и налога;

9) против радника због чињења недозвољених или нечињења обавезних прописаних радњи овим правилником, може се поднијети захтјев за покретање дисциплинског поступка због повреде радне дисциплине.

Члан 17.

(Надлежности декана/ директора Института)

Декани чланица Универзитета/директор Института у вршењу послова заштите од пожара имају следећа права и обавезе:

- 1) одговорни су за стање заштите од пожара на факултету/академији којим руку воде;
- 2) организују процесе рада на начин безбједан од опасности избијања пожара;
- 3) упознају се са Планом заштите од пожара, правилима заштите од пожара, Планом евакуације, врстом и распоредом опреме и средстава за гашење пожара;
- 4) предузимају све потребне мјере у циљу досљедне примјене утврђених и наложених мјера заштите од пожара на факултету/академији/Институту.

Члан 18.

(Стручни сарадник за послове заштите на раду)

(1) Стручни сарадник за послове заштите на раду и противпожарне заштите води и чува све евиденције из области заштите од пожара, прати и проучава прописе из области заштите од пожара, иницира доношење и учествује у припреми општих аката из ове области, стара се о благовременом обучавању запослених из исте области, стара се о примјењивању прописа из области заштите од пожара, те обавља друге послове из области заштите од пожара у складу са Правилником о организацији и систематизацији радних мјеста на Универзитету у Источном Сарајеву.

(2) Поред стручног сарадника из става 1. овог члана, о праћењу и правилној примјени Закона о заштити од пожара, те изради општих аката Универзитета из ове области старају се сви запослени којима су послови праћења и примјене законских и подзаконских прописа, иницирања, доношења и израде општих аката саставни дио дјелокруга рада утврђених Правилником о организацији и систематизацији радних мјеста на Универзитету у Источном Сарајеву, а посебно лица именована у складу са чланом 4. став 3. овог Правилника.

IV ЗАДАЦИ, ОБАВЕЗЕ И ОДГОВОРНОСТИ ЛИЦА ЗАДУЖЕНОГ ЗА СПРОВОЂЕЊЕ МЈЕРА ИЗ ОБЛАСТИ ЗАШТИТЕ ОД ПОЖАРА

Члан 19.

(Одговорности лица задужених за спровођење мјера заштите)

Одговорности лица задуженог за спровођење мјера из области заштите од пожара, из члана 18. став. 1. су:

- 1) организује и спроводи мјере из области заштите од пожара,
- 2) доноси радна упутства која морају садржавати мјере заштите од пожара за све чланице Универзитета где постоји опасност од пожара,

- 3) уз ближу разраду обавеза према радном упутству и другим прописима сваког поједињог радника у погледу контроле и спровођења прописа из области заштите од пожара,
- 4) организује дјелокруг рада и овлашћење лица запослених и распоређених у служби заштите од пожара,
- 5) начин вршења унутрашње контроле спровођења заштите од пожара, те дужности, одговорности и овлашћења радника службе заштите од пожара који ту контролу непосредно врше,
- 6) поступак и начин упознавања радника приликом ступања на рад или распоређивања на друго радно мјесто са опасностима од пожара везаним за то радно мјесто, као и начин обучавања радника у руковању средствима и опремом за гашење пожара,
- 7) просторије, просторе и мјеста на којима се не смије производити, користити или преносити отворена ватра,
- 8) врста и количина опреме и средстава за гашење пожара, распоред опреме и средстава, као и вријеме повременог испитивања њихове исправности,
- 9) задатке и одговорности руководећих радника у вези са спровођењем заштите од пожара,
- 10) одговорност радника због непридржавања прописаних мјера заштите од пожара,
- 11) дужности и понашање радника у случају избијања пожара,
- 12) начин сарадње са осталим службама које раде на унапређењу заштите од пожара, техничком службом заштите на раду, цивилном заштитом и овлашћеним предuzeћима и другим правним лицима.

В ОБУКА И ПРОВЈЕРА ЗНАЊА РАДНИКА ИЗ ОБЛАСТИ ЗАШТИТЕ ОД ПОЖАРА

Члан 20.

(Обука запослених)

Под обуком у смислу овог правила сматра се организовање и спровођење активности путем којих радници стичу знање и искуство за заштиту од пожара, као и вјештину гашења пожара.

Обука радника спроводи се у следећим случајевима:

- 1) при ступању радника на рад;
- 2) код распореда радника на друго радно мјесто, ако се у односу на његово досадашње радно мјесто разликују мјере заштите од пожара;
- 3) увођењем нове радне опреме или промјене опреме;
- 4) увођења нових технологија.

Члан 21.

(Програм обуке радника)

Програм обуке радника из области заштите од пожара обухвата стицање теоретског и практичног знања и то:

- 1) општим опасностима од пожара на објектима;
- 2) општим и специфичним опасностима од пожара везаним уз поједиња радна мјеста;
- 3) мјерама и нормативима заштите од пожара по важећим прописима који се примјењују при извршавању послова и радних задатака;

- 4) садржају правила о заштити од пожара и Плану заштите од пожара;
- 5) руковању средствима и опремом за заштиту од пожара;
- 6) правима, дужностима и одговорностима радника у спровођењу заштите од пожара;
- 7) дужностима и начину понашања радника у случају избијања пожара.

Члан 22.

(Провјера знања из области заштите од пожара)

(1) Послије завршене обуке из заштите од пожара мора се провести поступак проверјере оспособљености радника из области заштите од пожара, из теоретског и практичног дијела наставе.

(2) Универзитет је обавезан да најмање једном у три године врши проверју знања радника из претходног става, о чему мора постојати одговарајућа документација.

(3) Радник који не задовољи при проверјери знања дужан је да накнадно савлада наставне програме предвиђене програмом обуке и образовања.

(4) Универзитет је дужан да организује поновну проверју знања у року који не може бити краћи од 15 дана нити дужи од 45 дана од дана извршене претходне проверјере.

(5) Ако радник не задовољи и код поновне проверјере знања, сматра се да не испуњава услове за наставак рада на пословима и радним задацима.

(6) О проведеној обуци и образовању води се одговарајућа евиденција и документација.

VI ПЛАН И ПОСТУПАК У СЛУЧАЈУ ИЗБИЈАЊА ПОЖАРА И НАКОН ГАШЕЊА ПОЖАРА

Члан 23.

(Поступање радника у случају пожара)

(1) Радник који први примјети пожар дужан је да приступи гашењу истог расположивим средствима.

(2) Изузетно од става 1. овог члана радник је обавезан да по сазнању о пожару обавијести ватрогасно-спасилачку јединицу, полицијску станицу, уколико није у могућности да угаси пожар или отклони непосредну опасност од избијања пожара.

(3) Акцијом гашења пожара и спасавања људи и материјалних добара, до доласка позване ватрогасне јединице у помоћ, руководи запослени који је рјешењем Ректора, односно рјешењем декана Чланице Универзитета/директора Института Универзитета одређен за одговорно лице за спровођење мјера заштите од пожара.

(4) Након гашења пожара руководилац акције гашења пожара предузима следеће мјере:

- 1) на мјесту пожара осигуруја дежурство у времену потребном за спријечавање поновног избијања пожара са згаришта;
- 2) ако је пожар угашен у току ноћи, дежурство треба да траје све до почетка радног времена;

- 3) дежурни на мјесту пожара треба да су опремљени потребном ватрогасном опремом и средствима за гашење пожара;
- 4) предузима све мјере да се сачувају трагови извора и узрока пожара.

VII СРЕДСТВА И ОПРЕМА ЗА ГАШЕЊЕ ПОЖАРА

Члан 24.

(Опрема за почетно гашење пожара)

- (1) У сврху гашења пожара на располагању су ручни апарати за почетно гашење пожара и унутрашња и вањска хидрантска мрежа.
- (2) Број и тип ватрогасних апарати и друге опреме и уређаја за гашење пожара као и њихов распоред, одређује се према пожарним опасностима у радним просторијама и објектима, а утврђени су у Плану заштите од пожара који доноси град или општина на чијем подручју се налази простор Универзитета.

Члан 25.

(Правила за коришћење апарате)

Ради што бољег кориштења апарате за почетно гашење пожара, потребно је придржавати се следећих правила;

- 1) ватрогасни апарати морају бити постављени на означеним приступачним мјестима, на висини од највише 1,5 метара од пода;
- 2) на сваком апарату за почетно гашење пожара мора бити постављена контролна таблица са подацима о пуњењу и контроли и потписом овлаштеног лица које је вршило контролу и пуњење;
- 3) увијек гасити жариште пожара, а не пламен, а гашење започињати са једног краја пожара према другом крају унакрсно и то низ вјетар;
- 4) код гашења високих предмета гаси се одоздо према горе у узлазној линији;
- 5) ручни апарати се морају употребљавати одмах по избијању пожара;
- 6) пожар треба локализовати са два или више апарате истовремено;
- 7) пожари на електроинсталацијама и уређајима не смију се гасити апаратима са водом и хемијском пјеном него искључиво са апаратима са сухим прахом;
- 8) пожар запаљивих течности најефикасније је гасити апаратима са хемијском пјеном.

Члан 26.

(Контрола апарате)

- (1) Апарати за почетно гашење пожара требају се повремено контролисати, најмање једном у шест мјесеци.
- (2) Потребно је извршити испитивање апарате, према важећим прописима и упутству производа, од стране овлашћених стручних организација.

Члан 27. (Хидранти)

У сврху правилног кориштења хидраната потребно је придржавати се следећих правила:

- 1) сви хидранти требају бити обиљежени ознаком „Н“;
- 2) подземни хидранти требају бити осигурани поклопцем, а зидни одговарајућим ормарима;
- 3) сваки зидни хидрант треба бити комплетиран са 1 до 2 котура ватрогасних цријева дужине 15 метара промјера 52 mm и млаузницом;
- 4) приступ хидрантима треба бити стално слободан и незакрчен;
- 5) хидрантска мрежа са хидрантским прикључком и припадајућим уређајима и арматуром се треба испитивати и контролисати сваких 12 мјесеци.

Члан 28. (Систем за дојаву пожара)

(1) Систем за дојаву пожара, средства и опрема за гашење пожара морају увијек бити у исправном стању, те је неопходно обезбиједити њихово редовно испитивање према упутствима произвођача, односно прописаним стандардима.

(2) Ватрогасни апарати морају имати контролне картоне са свим подацима: врста и тип апарати, фабрички број, датум контроле, потпис лица које је вршило пуњење и контролу, печат организације која је вршила пуњење и контролу.

VIII ЕВАКУАЦИЈА И СПАШАВАЊЕ ЉУДИ И ИМОВИНЕ У СЛУЧАЈУ ИЗБИЈАЊА ПОЖАРА

Члан 29. (План евакуације)

(1) У свим објектима, на свим спратовима, потребно је поставити план евакуације са упутством за поступање у случају пожара и исти истакнути на видљиво мјесто.

(2) У случају избијања пожара, потребно је приступити евакуацији и спашавању људи из угроженог простора.

(3) Евакуација људи се врши путевима евакуације и спашавања - ходници, излази, степенице, пожарни пут и слично, који су претходно означени као погодни за евакуацију.

(4) За евентуално повријеђена лица треба организовати пребацивање до најближе амбуланте или станице хитне помоћи.

IX ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 30. (Престанак важења ранијег правилника)

Ступањем на снагу овог правилника престаје да важи Правилник о заштити од пожара број: 01-УО-II-162-1-31/15 од 23.09.2015. године.

Члан 31.
(Ступање на снагу)

Овај правилник ступа на снагу осмог дана од дана објаве на интернет страници Универзитета.

Број: 01-УО-IV-114-1-27/23
Датум: 14.07.2023. године

